

Sygn. akt: *IC 538/13*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Joanna Dorota Toczyłowska

Protokolant: Justyna Nowacka

po rozpoznaniu w dniu 08 listopada 2013 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa K. G. i Ł. G.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zadośćuczynienie

I. Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda K. G. kwotę 60.000 (sześćdziesiąt tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami w stosunku rocznym w wysokości 13 % od dnia 08 listopada 2013 roku do dnia zapłaty;

II. Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda Ł. G. kwotę 60.000 (sześćdziesiąt tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami w stosunku rocznym w wysokości 13 % od dnia 08 listopada 2013 roku do dnia zapłaty;

III. W pozostałym zakresie powództwo oddala;

IV. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda K. G. kwotę 2.220 (dwa tysiące dwieście dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

V. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda Ł. G. kwotę 2.220 (dwa tysiące dwieście dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

VI. Nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Białymstoku kwotę 3.600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem nieuiszczonej części opłat od pozwu;

VII. Niewykorzystaną zaliczkę w kwocie 216,02 złotych wpłaconą przez powodów w dniu 20 maja 2013 roku i zapisaną pod pozycją 477 księgi sum na zlecenie przelać na konto Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Białymstoku tytułem części brakujących kosztów sądowych.

VIII. Nakazuje pobrać od powodów na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Białymstoku kwotę 2.183,98 złotych (dwa tysiące sto osiemdziesiąt trzy złote dziewięćdziesiąt osiem groszy) tytułem nieuiszczonej części opłat od pozwu.

UZASADNIENIE

Powodowie K. G. i Ł. G. wniesli o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W., kwot po 40.000 złotych na rzecz każdego z nich wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 marca 2013 roku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za

naruszenie ich dóbr osobistych, tj. więzi rodzinnej, uczuciowej i emocjonalnej pomiędzy synami a matką. Jednocześnie zażądali zasądzenia na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów opłat skarbowych od pełnomocnictw oraz kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu roszczenia wskazali, iż w dniu 13 kwietnia 2006 roku na terytorium Niemiec miał miejsce wypadek komunikacyjny w wyniku, którego śmierć poniosła ich matka A. G.. Sprawcą powyższego wypadku był G. K. kierujący pojazdem M. o numerze rejestracyjnym (...), poszkodowana zaś była jednym z pasażerów tego pojazdu.

Na skutek postępowania karnego przeprowadzonego przed Sądem Grodzkim w Niemczech został wydany wyrok skazujący sprawcę wypadku. Pozwany (...) uznał swoją odpowiedzialność za skutki tego zdarzenia i w 2007 roku wypłacił powodom 20.000 zł (po 10.000 zł na rzecz każdego z nich) tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej po stracie matki. W dniu 4 marca 2013 roku powodowie zgłosili pozwanemu roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia za naruszenie ich więzi z matką. W odpowiedzi na powyższe, (...) S.A. w dniu 11 marca 2013 roku poinformował stronę powodową, że roszczeń tych nie uznaje.

W dalszej części uzasadnienia powodowie wskazywali na silne więzi emocjonalne łączące ich ze zmarłą. Kilka lat wcześniej zmarł ojciec K. G. i Ł. G., wobec czego relacje z matką – jedynym żyjącym rodzicem – stały się jeszcze mocniejsze i cenniejsze. Poszkodowana była najważniejszą osobą w ich życiu, stanowiła źródło realnego wsparcia i gwarancji bezpieczeństwa. Powodowie bardzo przeżyli śmierć najbliższej osoby, w dacie wypadku mieli 19 i 23 lata. Poczucie krzywdy powodów trwa do dziś, smutek i żal po stracie matki są nadal odczuwalne, mimo upływu kilku lat od tego zdarzenia.

Jako podstawę prawną dochodzonych roszczeń wskazali art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c., bowiem działanie sprawcy wypadku w wyniku, którego śmierć poniosła matka powodów miało miejsce w 2006 roku, a zatem w czasie, kiedy nie obowiązywał jeszcze przepis art. 446 § 4 k.c. (został wprowadzony do kodeksu cywilnego nowelą z dnia 3 sierpnia 2008 roku). Dochodzone przez powodów roszczenie zadośćuczynienia mogło opierać się, zatem jedynie na naruszeniu dóbr osobistych (k. 2 – 6).

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodów solidarnie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany wskazał, iż brak jest podstawy prawnej do uwzględnienia roszczeń powodów, bowiem w przypadku śmierci osoby bezpośrednio poszkodowanej w wypadku komunikacyjnym ustawodawca wyczerpująco określił katalog możliwych roszczeń w przepisie art. 446 k.c., do których zalicza się: zwrot kosztów leczenia i pogrzebu, stosowne odszkodowanie w sytuacji pogorszenia sytuacji życiowej oraz renta na rzecz osób uprawnionych do alimentacji. Przed nowelizacją kodeksu cywilnego z dnia 3 sierpnia 2008 roku nie istniała wyraźna podstawa prawna do przyznania zadośćuczynienia w razie śmierci osoby bliskiej (k. 61).

Na dalszym etapie postępowania powodowie rozszerzyli powództwo i wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz K. G. i Ł. G. kwot po 100.000 zł w stosunku do każdego z nich wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 marca 2013 do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych, tj. więzi rodzinnej, uczuciowej i emocjonalnej pomiędzy synami a matką. Został również podtrzymany wniosek o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu rozszerzonego powództwa powołano się na zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w szczególności zeznania świadków i opinię biegłej sądowej, z których wynikało, iż krzywda powodów zasługuje na zadośćuczynienie w wyższej kwocie niż pierwotnie wskazana (k. 124 - 125).

Sąd ustalił, co następuje:

Bezspornym jest, że w dniu 13 kwietnia 2006 roku doszło do wypadku drogowego, w wyniku którego śmierć poniosła matka powodów A. G. (k. 29 – 36 - sprawozdanie z dochodzenia). Bezsporne jest również, że sprawca wypadku na mocy prawomocnego wyroku Sądu Grodzkiego w S. w Niemczech z dnia 19 czerwca 2007 roku został skazany

za nieumyślne spowodowanie śmierci na karę jednego roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (k, 28, 37- 41).

W dniu 10 października 2007 roku (...) S.A. przyznał powodom odszkodowanie w łącznej kwocie 20.000 złotych (po 10.000 złotych na rzecz każdego z nich) z tytułu znacznego pogorszenia ich sytuacji życiowej w wyniku śmierci matki (k. 27).

Dnia 4 marca 2013 roku powodowie zgłosili do Ubezpieczyciela, tj. (...) S.A. w W. roszczenie o zadośćuczynienie za naruszenie ich dóbr osobistych, w postaci więzi uczuciowej, emocjonalnej i rodzinnej pomiędzy dziećmi a matką, żądając z tego tytułu wypłaty na rzecz każdego z nich kwot po 100.000 złotych (k. 23).

W odpowiedzi na powyższe pismo, pozwany w dniu 11 marca 2013 roku odmówił uwzględnienia w/w roszczeń z uwagi na brak podstawy prawnej do przyznania zadośćuczynienia w związku ze wskazanym naruszeniem dóbr osobistych (k. 26).

Powód K. G. po śmierci matki korzystał z pomocy medycznej w Poradni Alergologicznej, podczas wizyt często uskarżał się na uporczywy kaszel, zawroty głowy, kołatanie serca i ataki paniki. W wyniku negatywnych przeżyć zachorował na nerwicę wegetatywną i leczył się dwukrotnie, ponieważ po pierwszym zakończonym leczeniu objawy powróciły. Lekarz prowadzący alergolog, oprócz leków przeciwalergicznych, zalecił również lek antydepresyjny stosowany w leczeniu zaburzeń obsesyjno – kompulsywnych bądź lęków napadowych (k. 92 – 97 – historia choroby). Od czasu śmierci matki ani on ani brat Ł. nie obchodzą świąt. Powód Ł. G. do dnia dzisiejszego miewa nocne koszmary. Do chwili obecnej obaj powodowie nie pogodzili się ze śmiercią matki, nadal podświadomie znajdują się w stanie żałoby i trudno przewidzieć czy ten stan kiedykolwiek przeminie (k. 81 i 83).

Śmierć matki niewątpliwie w sposób widoczny wpłynęła na życie i stan psychiczny powodów. Stali się oni ludźmi bardziej skrytymi, nieufnymi, zamkniętymi w sobie, a temat matki stanowi tabu. Zarówno dla jednego powoda jak i dla drugiego szczególnie bolesnym momentem był dzień ślubu każdego z nich. Między powodami a ich matką panowały bardzo silne, dodatnie emocje, matka była dla nich nie tylko rodzicem, ale i prawdziwą przyjaciółką.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o zeznania świadków: M. G. (k. 83 - 84), M. G. (k. 84 – 85), A. P. (k. 85 – 86) a także wyjaśnienia złożone przez powodów na rozprawie w dniu 23 kwietnia 2013 roku.

Sąd dał wiarę zarówno powyższym zeznaniom jak też wyjaśnieniom strony powodowej, ponieważ były one logiczne, spójne, zbieżne ze sobą oraz znalazły odzwierciedlenie w pozostałym zebranym w sprawie materiale dowodowym.

Powyższy stan faktyczny został również potwierdzony w opinii psychologicznej sporządzonej przez biegłą sądową z zakresu psychologii mgr A. L. na podstawie analizy akt sprawy i diagnoz psychologicznych powodów (z dnia 26 kwietnia 2013 roku). Wynika z niej, iż matka była dla powodów wsparciem, gwarantem bezpieczeństwa i autorytetem. Wzajemne relacje między nimi a matką były bardzo silne, sposób, w jaki obecnie ją wspominają – gloryfikując, świadczy o ogromnym bólu z powodu jej śmierci. Strata jedynego rodzica miała negatywny wpływ na funkcjonowanie emocjonalne i społeczne powodów, przyczyniła się do ich świadomego odizolowania się od rodziny i znajomych, wycofania się z życia społecznego. Według przedmiotowej opinii – powodowie nie zakończyli okresu żałoby, wciąż tkwią w fazie poczucia smutku i żalu. Ma to przełożenie na stan psychiczny w postaci wyczerpania emocjonalnego, przygnębienia, niechęci do inicjowania i podejmowania wysiłku, jak również zamknięcia się w sobie z uwagi na poczucie osamotnienia i niezrozumienia. Zaburzenia emocjonalne powodów mają charakter długotrwały, jednakże istnieje szansa na ich zniwelowanie w wyniku podjęcia odpowiedniej terapii. U powoda K. G. biegła stwierdziła bardzo niskie poczucie sensu życia, zaniżone poczucie własnej wartości, duże poczucie winy z powodu śmierci matki. U powoda Ł. G. biegła stwierdziła umiarkowane poczucie sensu życia, zależność od aprobaty społecznej świadcząca o niskim poczuciu własnej wartości bądź dominującym poczuciu winy (k. 106 –111).

Sąd uznał powyższą opinię za opracowaną w sposób prawidłowy i rzetelny, w pełni zasługującą na obdarzenie jej walorem wiarygodności. Poddaje się ona, bowiem pozytywnej weryfikacji w oparciu o kryteria takie jak: poziom wiedzy

sporządzającego, podstawy teoretyczne opinii, a także stopień stanowczości wyrażonych w opinii wniosków (tak m.in. postanowienie SN z dn. 07.11.2000 roku, OSNC2001/4/64, I CKN 1170/98). Podkreślić należy, iż biegła jest specjalistą w swojej dziedzinie, posiada odpowiednią wiedzę i doświadczenie, a sporządzoną przez siebie opinię sformułowała na podstawie akt sprawy oraz diagnoz psychologicznych. Ponadto, powyższa opinia nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie była kwestionowana co do zasady odpowiedzialność pozwanego za skutki zdarzenia z dnia 13 kwietnia 2006 roku. Podstawę odpowiedzialności ubezpieczyciela stanowi przede wszystkim art. 822 § 1 k.c. zgodnie, z którym to przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Zgłoszone przez powodów roszczenia zostały oparte o przepisy art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Prawo cywilne przewiduje dwojakiego rodzaju ochronę dóbr osobistych - majątkową i niemajątkową. Powodowie w niniejszym procesie dochodzili majątkowej (przyznanie zadośćuczynienia) ochrony dóbr osobistych. Podstawą prawną tej ochrony są przede wszystkim art. 23 i 24 k.c. Pierwszy z tych przepisów wymienia, jedynie w sposób przykładowy, katalog dóbr osobistych, wśród których znajduje się zdrowie, wolność, cześć czy też dobre imię. Ponieważ katalog ten jest katalogiem otwartym nic nie stoi na przeszkodzie, aby uznać także więzi rodzinne za dobro osobiste. Drugi zaś przepis, precyzuje przesłanki udzielenia ochrony majątkowej naruszonemu dobru osobistemu oraz roszczenia przysługujące pokrzywdzonemu w takim wypadku. Przesłankami uzyskania ochrony jest istnienie zachowania naruszającego określone dobro osobiste oraz bezprawność tego zachowania. Jedynie na marginesie zauważyć należy, iż to na powodzie ciąży obowiązek wykazania faktu naruszenia dobra osobistego zachowaniem pozwanego, bezprawność zaś jest objęta domniemaniem i to na pozwanym ciąży obowiązek wykazania, że jego działanie nie było bezprawne, on bowiem z faktu tego wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

Sąd nie miał wątpliwości, że w niniejszej sprawie istnieje możliwość zastosowania art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. jako podstawy prawnej roszczenia do zakładu ubezpieczeń z tytułu umowy OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Art. 448 k.c. stanowi, iż „W razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia”. Sąd, przesądzając o prawie do zadośćuczynienia za krzywdę, której przyczyną jest spowodowanie śmierci, a skutkiem naruszenie dóbr osobistych w postaci utraty więzi rodzinnej, potwierdził tym samym rangę rodziny i wiążących ją więzi. W konsekwencji, uznał konieczność zrekompensowania bólu i cierpienia odczuwanych przez powodów. Tymi samymi motywami kierował się ustawodawca przywracając instytucję zadośćuczynienia dla najbliższych członków rodziny w art. 446 § 4 k.c. Oba te roszczenia - tj. roszczenie z art. 448 k.c. jak i roszczenie z art. 446 § 4 k.c. - mają identyczny charakter i cel, choć każde z nich posiada inną podstawę prawną. Oba służą rekompensacie następstw spowodowania śmierci poszkodowanego.

Art. 446 § 4 k.c., statuujący instytucję zadośćuczynienia za krzywdę poniesioną w wyniku śmierci osoby bliskiej, funkcjonuje od dnia 3 sierpnia 2008 r. - został wprowadzony nowelizacją kodeksu cywilnego dokonaną ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 116, poz. 731). Wyodrębnił on osobną kategorię roszczeń, zarówno ze względu na podmioty, którym te roszczenia przysługują, tj. wyłącznie najbliższym członkom rodziny zmarłego, jak i przesłanki powstania tego roszczenia, tj. wyłącznie śmierć poszkodowanego.

Tymczasem art. 448 k.c. (funkcjonuje w tej formie od 1964 r.), przewiduje zadośćuczynienie z tytułu wszystkich zdarzeń stanowiących o naruszeniu jakiegokolwiek dobra osobistego, nie tylko śmierci, jak również każdej osoby,

której dobro osobiste zostało naruszone, a nie wyłącznie skonkretyzowanej grupie osób - w tym przypadku najbliższemu członkowi rodziny.

Obecnie nie ma też wątpliwości co do tego, że więzi rodzinne stanowią jedno z dóbr osobistych chronionych prawem - potwierdzeniem słuszności tego stanowiska może być chociażby przepis art. 47 Konstytucji RP, z którego wywieść można, iż więź rodzinna może stanowić dobro osobiste. Przepis ten stanowi, bowiem, iż „Każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym”. Ochrona prawna życia rodzinnego wskazuje na rangę rodziny i znaczenie więzi łączących rodzinę.

Także ugruntowana obecnie linia orzecznictwa potwierdza, iż więź rodzinna jest dobrem osobistym, którego naruszenie może skutkować zasądzeniem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęta została koncepcja, że więź emocjonalna łącząca osoby bliskie jest dobrem osobistym, zatem doznany na skutek śmierci osoby bliskiej uszczerbek polega nie tylko na osłabieniu aktywności prowadzącej do pogorszenia sytuacji życiowej, lecz jest także następstwem naruszenia dobra osobistego, jakim jest relacja między zmarłym a osobą zainteresowaną.

Ponadto Sąd Najwyższy w kilku orzeczeniach wskazał, iż przed wejściem w życie art. 446 § 4 k.c., tj. zadośćuczynienia za krzywdę doznaną wskutek śmierci osoby bliskiej, istniała możliwość żądania zadośćuczynienia za tę krzywdę właśnie na podstawie art. 448 k.c. Powołać tu można np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r. (sygn. akt II CSK 248/10), w którym Sąd stwierdził, iż „Możliwe jest zasądzenie, na podstawie art. 448 k.c., zadośćuczynienia pieniężnego niezależnie od odszkodowania zasądanego na podstawie art. 446 § 1, 2 i 3 k.c.”, Sąd potwierdził zatem istnienie związku przyczynowego pomiędzy spowodowaniem śmierci poszkodowanego a naruszeniem dóbr osobistych.

Również w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r. (sygn. akt IV CSK 307/09), Sąd uznał możliwość dochodzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w przypadku śmierci poszkodowanego, stwierdzając, iż „Spowodowanie śmierci osoby bliskiej przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 116, poz. 731) mogło stanowić naruszenie dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c.”. Również w uchwale z dnia 22 października 2010 r. (sygn. akt III CZP 76/10) Sąd Najwyższy stwierdził, iż „Najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r.” Warto także przytoczyć uchwałę o sygn. akt III CZP 32/11 podjętą w ostatnim czasie przez Sąd Najwyższy. W uchwale tej Sąd stwierdził, iż „Sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c., także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r. wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia”.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy zatem stwierdzić, że roszczenie powodów przysługuje, co do zasady - potwierdza to wyżej wskazana linia orzecznicza. Kwestię dyskusyjną stanowi natomiast wysokość żądanej przez nich kwoty zadośćuczynienia.

W literaturze i orzecznictwie wskazuje się, że na rozmiar krzywdy mają wpływ przede wszystkim: wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania oraz wiek pokrzywdzonego (tak m.in. SN w wyroku z dnia 03 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, niepubl.).

Niewątpliwie krzywdę doznaną w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej. Każdy przypadek powinien być traktowany indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, przy czym ocena ta powinna opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie wyłącznie na subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego. Należy przy tym zaznaczyć, że zadośćuczynienie jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej

rozmiaru krzywdy, która, jak słusznie wskazuje się w literaturze i orzecznictwie, nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Rozmiar zadośćuczynienia może być jedynie odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na jego umiarkowany wymiar i to w zasadzie bez względu na status społeczny i materialny pokrzywdzonego. Przesłanka "przeciętnej stopy życiowej" społeczeństwa ma więc charakter uzupełniający i ogranicza wysokość zadośćuczynienia tak, by jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia osoby uprawnionej, nie może jednak pozbawiać zadośćuczynienia jego zasadniczej funkcji kompensacyjnej i eliminować innych czynników kształtujących jego rozmiar (tak SN w wyroku z dnia 12 września 2002 r. IV CKN 1266/00 oraz z dnia 03 czerwca 2011 r. III CSK 279/10, oraz z dnia 10 maja 2012 r. IV CSK 416/11, niepubl.).

O rozmiarze należnego zadośćuczynienia powinien, zatem decydować rozmiar doznanej krzywdy. Pamiętać przy tym jednak należy, iż wysokość zadośćuczynienia nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (wyrok SN z dnia 26.02.1962r., 4 CR 902/61 i wyrok SN z dnia 24.06.1965r., I PR 203/65). W podobny sposób wypowiada się Sąd Najwyższy w nowszych orzeczeniach: „Powołanie się przez Sąd przy ustalaniu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na potrzebę utrzymania wysokości zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, nie może prowadzić do podważenia kompensacyjnej funkcji zadośćuczynienia.” (wyrok SN z 30.01.2004r. I CK 131/03, OSNC 2005/2/40). Jednocześnie przy wymiarze zadośćuczynienia Sąd musi mieć na uwadze, iż powinno być ono umiarkowane (wyrok SN z dnia 24.10.1968 roku).

Mając na uwadze powyższe okoliczności, a także charakter krzywdy, jej długotrwałość oraz wpływ ujemnych przeżyć psychicznych na dalsze życie powodów, Sąd uznał za uzasadnione przyznać powodom po 60.000 złotych na rzecz każdego z nich, co w ocenie Sądu stanowić będzie odpowiednią rekompensatę niwelującą doznane przez nich cierpienia. W pozostałym zakresie natomiast roszczenie podlegało zdaniem Sądu oddaleniu, jako zbyt wygórowane. Rozstrzygnięcie zawarte w pkt I, II i III wyroku Sąd oparł na treści art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c., aczkolwiek ich bieg wyznaczono od dnia wyrokowania. Zdaniem Sądu należy, bowiem stwierdzić, że brak jednoznacznych kryteriów zasądzania zadośćuczynienia, jego uznaniowość i pozostawienie tej kwestii do decyzji Sądu, przemawia za tym, by odsetki były zasądzane właśnie od daty wyrokowania. Przyznanie odsetek od kwoty zasądzonej tytułem zadośćuczynienia pieniężnego, poczynając od daty wezwania o jego zapłatę, spowodowałoby - zwłaszcza przy uwzględnieniu jej wysokości - istotne podwyższenie sumy zadośćuczynienia ponad kwotę uznaną przez sąd za odpowiednią w chwili orzekania /tak SN w wyroku z dnia 04 września 1998 roku, II CKN 875/97, Lex nr 477579/.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., przy uwzględnieniu art. 130³ § 2 k.p.c. i art. 83 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.